

Tupakkalaki Suomessa

Julkaistu 29.11.2010

Suomi kirjasi ensimmäisenä valtiona maailmassa tavoitteekseen saada tupakointi loppumaan kokonaan vuoteen 2040 mennessä. Tämän kunnianhimoisen tavoitteen kirjaaminen oli tärkeä askel kohti päätöksentekijöiden yksimielisyyttä suhtautumisessa tupakointiin. Samaan aikaan kiristettiin myös tupakan välittämistä koituvia rangaistuksia ja muutettiin mainontaa sekä esilläpitoa koskevaa lainsäädäntöä. Tupakkalain muutos tuli voimaan 1.10.2010.

Uuden tupakkalain tarkoituksena on vähentää lasten ja nuorten tupakoinnin yleistymistä ja rajoittaa tupakointia heidän kasvuympäristössään. Tupakkatuotteiden esilläpitoa ja saatavuutta lasten ja nuorten arkielämän piirissä rajoitetaan. Tupakointikielto laajeni koskemaan lasten ja nuorten ympäristöä esimerkiksi päiväkotien ja koulujen lähellä.

Tupakkalaissa kielletään

- 1) tupakkatuotteiden esilläpito vähittäismyyntipaikoissa (ei koske tupakkakauppaa, josta tuotteita ei saa näkyä ulkopuolelle)
- 2) tupakkatuotteiden luovutus, maahantuonti ja hallussapito 18 vuotta nuoremmilta. Alle 18-vuotias, joka tuo maahan tupakkatuotetta, syyllistyy tupakkatuoterikkomukseen, josta voidaan tuomita sakkorangaistus
- 3) tupakkatuotteiden myynti mm. päiväkodeissa, kouluissa ja oppilaitoksissa ja niiden ulkoalueilla
- 4) suussa käytettävän tupakan, kuten nuuska ja purutupakka, maahantuonti, myynti ja muu luovuttaminen (maahantuonti sallitaan omaan henkilökohtaiseen käyttöön matkatavarana 30 rasiaa)
- 5) tupakkatuotteiden vähittäismyynti automaateista (4 vuoden siirtymäaika)
- 6) tupakkasponsorointi

Lisäksi tupakkatuotteiden myyjän tulee olla 18 vuotta täyttänyt, tupakointikieltoja laajennetaan koskemaan lasten ja nuorten käytössä olevia tiloja, asuinkiinteistöjen yhteisiä tiloja, ulkotiloissa järjestettäviä tilaisuuksia ja hotelleja. Myös ravintoloihin ja muihin ravitsemusliikkeisiin on ehdotettu nikotiinikorvaustuotteiden myyntioikeutta.

Esilläpito

Tupakkatuotteiden ja niiden tavaramerkkien esilläpito vähittäismyyntipaikassa kielletään. Asiakkaalla on mahdollisuus tutustua myyntipisteessä tupakkatuotteiden kuvastoon ja saada mukaansa tupakkatuotteista ja niiden hinnoista painettu luettelo. Tupakkatuotteiden esilläpitokiello astui voimaan 1.1.2012.

Tupakkatuotteiden saatavuus

Alaikäisille ei saa myydä, välittää tai tarjota tupakkatuotteita. Kielto koskee myös yksityishenkilöitä. Samoin kielletään tupakkatuotteiden maahantuonti ja hallussapito alaikäisiltä.

Myyntirikoksena rangaistavaksi säädettiin tupakkatuotteen tai tupakointivälineen myyminen tai välittäminen alle 18-vuotiaalle sekä nuuskan myyminen tai välittäminen. Rangaistavuus edellyttää tahallisuutta. Rangaistuksena voidaan tuomita sakkoja tai enintään kuusi kuukautta vankeutta.

Tupakointikiellot

Tupakointikiellot laajenivat koskemaan tilanteita, joissa tupakansavu voi vaarantaa sivullisten terveyttä. Tupakointi on kiellettyä mm. perhepäivähoitopaikoissa, asuinkiinteistöjen yhteisissä tiloissa ja ulkona järjestettävien tilaisuuksien katsomoissa.

Nuuska

Nuuskan maahantuonti, myynti ja muu luovuttaminen kielletään. Ulkomailta palaava matkustaja saa kuitenkin tuoda omaan henkilökohtaiseen käyttöönsä enintään 30 kappaletta 50 gramman rasioita. Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuskeskus korosti mietinnössään, että nuuskan sallitun matkustajatuonnin rajat ovat korkeita verrattuna savukkeiden ja irtotupakan vastaaviin tuontirajoituksiin. Alle 18-vuotias, joka tuo maahan tupakkatuotetta, syyllistyy tupakkatuoterikkomukseen, josta voidaan tuomita sakkorangaistus.

Automaattimyynti

Tupakkatuotteiden myynti automaattista kielletään vuonna 2014.

Automaattimyynnin kiello vähentää tupakkatuotteiden saatavuutta ja niiden tavaramerkkien näkyvyyttä.

Nikotiinikorvaushoitotuotteet

Nikotiinikorvaushoitotuotteiden myynti laajeni ravitsemisliikkeisiin.

Tupakkasponsorointi

Tupakkasponsoroinnin kielloa tarkennetaan. Sillä tarkoitetaan kaikkea sellaista tapahtumalle, toiminnalle tai henkilölle annettavaa tukea, jonka tavoitteena taikka vaikutuksena on tupakkatuotteen myynnin edistäminen. Kiello koskee sekä rajat ylittävää sponsorointia että vain Suomen alueella tapahtuvaa toimintaa. Tupakkalain sponsorointikiello kohdistuu varsinaisesti vain siihen tahoon, joka pyrkii taloudellisella tuellaan edistämään tupakan myyntiä.

Juha Sedergren

Stumppi-työryhmä

link

Lähteet ►

Lähde verkko-osoite: <https://paihdelinkki.fi/fi/tietopankki/tietoiskut/paihteet-ja-yhteiskunta/tupakkalaki-suomessa>